

Măsura Modernizarea exploatațiilor agricole

Articole care stau la baza măsurii

Articolul 20 (b) (i), 26 din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005,

Articolul 17 și punctul 5.3.1.2.1. din Anexa II a Regulamentului (CE) nr. 1974/2006 ,

Articolul 34 și Anexa VIII, secțiunea II (2) din Tratatul privind aderarea României la Uniunea Europeană

Codul măsurii 121

Motivația sprijinului

În România, procesul de retrocedare al terenului agricol în proprietate privată a început în anul 1991 și a continuat în etape succesive, astfel încât, până în anul 2005, s-a retrocedat peste 96% din suprafața totală a terenului agricol deținut de fermele de stat.

Astfel, **fragmentarea excesivă a proprietății** în agricultură însoțită de **gradul redus de asociere** au condus la apariția unei dualități, reprezentată pe de o parte de numărul mare al exploatațiilor de subzistență și semi-subzistență, iar pe de altă parte de numărul redus al exploatațiilor comerciale, integral intrate pe piață. Din suprafața agricolă utilizată, exploatațiile de subzistență dețin în exploatare 45,24%, exploatațiile de semi-subzistență 16,09 % și exploatațiile comerciale 38,67% (*Institutul Național de Statistică, 2005*).

Pentru principalele culturi, producția nu este constantă și se situează cu mult sub potențial. Aproximativ două treimi (69%) din suprafața cultivată (*INS, 2006*) este destinată cerealelor și mai ales culturilor de grâu și porumb. În perioada 2000-2005 producția realizată nu reflectă decât 40% din potențialul agricol al grâului și, respectiv, 39,4 % din cel al porumbului. Culturile industriale, în special oleaginoasele, sunt pe locul doi ca pondere din suprafața cultivată (14,4 % în 2005), după cereale. Producția de oleaginoase a înregistrat și ea variații mari pe parcursul perioadei de tranziție. Totuși, ultimii ani au fost marcați de o instabilitate crescândă în ceea ce privește produsele și nivelul recoltelor.

În ceea ce privește podgoriile, suprafețele cultivate cu viță nobilă în perioada 1998-2005 au scăzut cu 16%. Randamentul soiurilor de viță nobilă este de numai 30 hl de vin/ha, cu mult sub media europeană, de 50 hl/ha. Suprafața cultivată cu soiuri hibride în gospodăriile individuale a scăzut și ea cu 20% în aceeași perioadă.

Suprafața acoperită de livezi a urmat și ea o tendință descendentă, scăzând cu 15% în perioada 1998-2005. Mulți cultivatori de fructe se confruntă cu lipsa mijloacelor financiare pentru reîntinerirea plantațiilor de pomi fructiferi, achiziționarea îngrășămintelor, pesticidelor și utilajelor, reabilitarea sistemelor de irigații și construirea unor capacități de depozitare adecvate. Toți acești factori influențează atât calitatea, cât și cantitatea producției interne de fructe.

În medie, suprafața cultivată cu legume a depășit 260.000 ha în perioada 2000-2005, înregistrând un vârf de 380.000 ha în 2004. În ciuda fluctuațiilor determinate de factorii climatici, tendința generală a acestei suprafețe a fost una ascendentă.

Efectivele de animale au scăzut drastic din cauza desființării sau privatizării cooperativelor agricole de producție și a fermelor de stat, care a avut drept rezultat apariția unor modificări structurale semnificative. Neputând utiliza spațiile și dotările tehnice din fostele unități de producție intensivă, micii agricultori s-au bazat pe creșterea animalelor în principal pentru autoconsum. Cu toate acestea, în ultimii ani, efectivele de animale au fost relativ stabile,

putându-se observa și semne de revigorare în acest sector. Nivelul tehnic de dotare existent în agricultura României este insuficient, nu este adaptat condițiilor de producție care sunt foarte variate (tip de sol, pantă, climă etc.) și nu este în măsură să asigure efectuarea lucrărilor mecanice în perioadele optime prevăzute de tehnologiile de cultură. Mai mult, capitalul fizic încă se caracterizează printr-un grad ridicat de uzură, atât fizică cât și morală.

Deși există un potențial agricol deosebit, se remarcă încă o insuficiență diversificare a culturilor, în special a celor horticole, energetice, în sectorul creșterii animalelor, a practicării agriculturii ecologice pentru a veni în întâmpinarea cerințelor pieței prin diversificarea gamei

sortimentale a producției și prin îmbunătățirea activității de marketing.

Îndeplinirea standardelor de calitate a produselor agricole, a celor de protecție a mediului, de igienă și bunăstare a animalelor reprezintă un obiectiv principal mai ales pentru exploatațiile de creștere a animalelor.

În perioada 2000-2006, prin Măsura 3.1 "Investiții în exploatațiile agricole" din cadrul Programului SAPARD, s-a alocat fermierilor un sprijin financiar în valoare de 259,07 milioane Euro. Sprijinul a constat în achiziționarea de tractoare, mașini și echipamente agricole performante, investiții pentru modernizarea tehnologiilor de obținere a produselor agricole și de creștere a animalelor. Astfel, până la sfârșitul anului 2006, s-au construit și modernizat 629 de grajduri și alte construcții în ferme; s-au modernizat 16 sere pe o suprafață de 1,432 ha și s-au construit 71 sere noi pe o suprafață de 16,689 ha; s-au achiziționat 8.713 de utilaje și echipamente; s-au înființat și modernizat 684,403 ha de plantații pomicole și 952,540 ha plantații viticole etc.

Ca urmare a investițiilor realizate cu sprijin financiar acordat în perioada de pre-aderare, exploatațiile agricole comerciale nu au reușit decât într-o mică măsură să se adapteze nevoilor actuale ale pieței. Se impune astfel, îmbunătățirea competitivității exploatațiilor, în special a celor de semi-subsistență care prin investiții în capital fix și prin introducerea tehnologiilor noi și performante vor conduce la transformarea unui număr mare de astfel de ferme în exploatații agricole viabile.

Consolidarea exploatațiilor agricole se va baza în principal pe sprijinirea membrilor unei forme asociative recunoscute, a tinerilor fermieri, a exploatațiilor agricole din zone defavorizate și va avea ca efect îmbunătățirea veniturilor exploatațiilor agricole.

Se impune în continuare accelerarea restructurării și modernizării exploatațiilor agricole, având în vedere importanța economică, ecologică și socială a acestora, pentru asigurarea dezvoltării unei agriculturi competitive și durabile, în conformitate cu cerințele de ecocondiționalitate.

Obiectivele măsurii

Obiective generale

Creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție.

Obiective specifice

- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calității producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;

- Adaptarea exploatațiilor la standardele comunitare;
- Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
- Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Obiective operaționale

Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.

Domeniul de acțiune

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile privind adaptarea construcțiilor agricole pentru respectarea standardelor comunitare și creșterea competitivității exploatațiilor agricole.

Scopul sprijinului acordat prin măsură, cuprinde:

- a) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole;
- b) Respectarea standardelor comunitare aplicabile tipurilor de investiții prevăzute la capitolul "Tipuri de investiții" ;
- c) Creșterea calității produselor obținute și diversificarea producției agricole;
- d) Promovarea producerii și utilizării durabile de energie, inclusiv energie din surse regenerabile în cadrul fermei;
- e) Înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt (până la 5 ani) și regenerare pe cale vegetativă (lăstari, drajoni etc.), cum ar fi culturile de plopi, sălcii, salcâmi etc., în scopul producerii de energie regenerabilă;
- f) Creșterea competitivității produselor agricole prin promovarea procesării inclusiv a produselor tradiționale la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriu al României.